

ÓRAI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
FELEVRE 14.40 PENGÓ — KÜLFÖLDRE 21.60 PENGÓ
NEGYEDÉVRE 7.20 PENGÓ — KÜLFÖLDRE 10.80 PENGÓ
EGY HORA 2.40 PENGÓ — KÜLFÖLDRE 3.60 PENGÓ

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. NADÁNYI EMIL

EGYES SZAM ÁRA: HELYBEN, VIDÉKEN ÉS PÁLYA-
UDVAROKON 10 FILLÉR, AUSZTRIABAN 20 GROSCHEN,
JUGOSZLÁVIABAN 2 DINAR, FRANCIAORSZÁGBAN 50 CENT,
OLASZORSZÁGBAN 1 LIRA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII, József-körút 9, I. em. Telefonszámaink: József 463—06, József 463—07, József 463—08, József 463—09

Válasz Herczeg Ferencnek Írta: Klebelsberg Kunó gróf

Herczeg Ferencnek akkora a közéleti és kulturális jelentősége, hogy az ő szavára kötelességem azonnal reagálni. Herczeg Ferenc, mint a Képzőművészeti Tanács elnöke egyébként is művészeti ügyekben, a művészeti ügyosztály főnökén kívül, első tanácsadóm. Régi barátságunk és Herczeg Ferenc ilyen állása következtében többször beszélgettünk e kérdékről, amely eszmecsere során három dolgot őszintén közöltem is vele.

Mondottam, hogy az az elvi álláspontom, hogy a parlamenti miniszter tulságos politikai nyomásnak van kitéve ahhoz, hogy objektíven beleszólhasson repertoire, szereposztási és szerződési kérdésekbe. Kormányparti és ellenzéki képviselők számos ajánlásaival szemben mindig elzárkóztam. Éppen ezt követelik a kultuszminisztertől mindenütt, ahol állami színházak vannak. Az állami színházak igazgatói tehát teljes művészi szabadságot élveznek. Nagyobb szabadságunknál fogva nagyobb a felelősségük is. Ha bajok lennének, nem mentegőzhetnek a felülről jövő befolyás bénító hatásával.

A Szomorj-esetből kifolyólag mondtam, hogy nem vagyok az incidensek behatása alatt való cselekvés embere. Nincs veszedelmesebb, mint az olyan ijedős miniszter, ki a sajtókampánytól megrémülve, népszerűségét féltve, kapkodni kezd. Tizenöt éve kerültem felelős állásba. Ebből több mint tíz évig voltam aktív államtitkár vagy miniszter. Hosszú tapasztalatból szűrtem le azt az elvémet, hogy csak hosszabb megfontolás után, hideg fejjel eslelsek. Az állami színházak direktorainak működéséről is csak a színházi évad végén zárom le végleg ítéletemet.

Azt is mondtam nagyrabecsült barátomnak, hogy a Nemzeti Színház vezetésére vonatkozólag egy és más aggodalmam támadt, amelyet most az ő súlyos szava még inkább növelt.

De engedjen meg nekem egy magyarázatot. A szanálási akció éppen kulminált, mikor a két állami színháznál hatalmas deficit morült fel. Akkoriban olyan idők jártak, hogy Smith Jeremiás személyesen megidézett és jelezte, hogy igyekezzem egyfelől a bevételeket fokozni, másfelől a kiadásokat apasztani. Megint felütötte fejét a pénzügyi körökben már régebben kolportált az a szerenesétlen idea, hogy az Operaházat bérbe kell adni. Ha meggondoljuk, hogy fejlett, egész Európának imponáló zenei kulturánk három oszlopon nyugszik: a Zeneakadémián, az

Operaházon és a Filharmóniai Zenekaron és a két utóbbi voltaképpen egy, akkor nyilvánvaló, hogy az Operaház bérbeadása bűnös merénylet volna a magyar zenei műveltség legszentebb érdekei ellen. Ha van valami érdemem a nemzeti ügy körül,

akkor ez az, hogy a nagyvonalú takarékoság szükségessége idején áttörhetetlen gátat tudtam emelni az ellen, hogy a kicsinyes takarékoság be ne törjön a magyar művelődés kertjébe, hol épp a legkényesebb virágokat tarolta volna le. Abban a kritikus két esztendőben Hevesi Sándor alig vett valamit igénybe az állami pénzből és a rendelkezésre álló csekély anyagi erőt tulnyomólag az Operaházra koncentrállhattam. Így mentettük meg Operaházunkat. Nem jó az, ha a miniszterek a becsülettel teljesített szolgálatot tul-

gyorsan elfelejtik. Nekem sem volt szabad elfelejtenem Hevesinek a legválságosabb időkben teljesített becsületes szolgálatait. Ezzel végső gondolataimat is egész őszintén elmondtam a magyar közönségnek és egyben választ adtam nagyrabecsült régi barátomnak, Herczeg Ferencnek, aki a kulturdefetizmus elleni védekezésben engem mindig olyan hathatóan támogatott és akinek most is köszönöm, hogy cikkében rámutatott arra, hogy az állami színházakat tulnyomólag pénzügyi szempontból vezetni mégsem szabad.

Megkezdődött a szentgotthárdi fegyver- szállítmány megsemmisítése

A vagonrakományokat hadianyagjellegűktől megfosztják és úgy értékesítik — Az eljárás február 18-án kezdődött és 24-én ér véget

A feladó cég a felhívások ellenére sem Veronában, sem Szentgotthárdon nem jelentkezett

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar államvasutak igazgatósága közli: A szentgotthárdi vámincidenssel kapcsolatban ismeretes, hogy egy vegyes magyar-osztrák bizottság január 17-én a helyszínen vizsgálatot folytatott, amelynek eredményeképpen megállapítást nyert, hogy az osztrák vasutak képviselőjének január 1-én elfoglalt ama álláspontja, hogy a hadianyagot tartalmazó öt vagon szabályos átadása meg nem történhet és ennek következtében a szállítmány osztrák területre visszairányítandó, méltányos volt. Erre való tekintettel a pénzügyminisztérium a szállítmányt január 20-án a vámzár alól feloldotta és az osztrák vámhatóságnak leendő visszaadás végett a magyar államvasutak rendelkezésére bocsátotta. A magyar államvasutak eleget óhajtván tenni az osztrák szövetségi vasutak eredeti kívánságának, még január 20-án megkísérelte a szállítmányt visszaadni az osztrák vasutaknak, az osztrák vasutak képviselője azonban minden várakozás ellenére megtagadta az átvételt.

Mint hogy a nemzetközi szabályok értelmében az áruval a feladó rendelkezik, a szentgotthárdi állomásfőnökség megke-reste a veronai állomásfőnökséget, hogy a feladót az áruval való rendelkezésre szólítsa fel. A veronai állomásfőnökség február 7-én beérkezett válaszában közölte, hogy a feladó cég nem jelentkezik. Egy-idejűleg ajánlott levélben felhívta a szentgotthárdi állomásfőnökség a feladót, hogy az áru felett rendelkezék.

Az ajánlott levélre válasz szintén nem érkezett be. A Máv. igazgatósága erre a fennálló üzleti szabályok és a berni vasuti

egyezmény alapján elhatározta, hogy az anyagot, ha a feladó addig sem jelentkez-nék, február 24-én értékesíteni fogja. Miután a szállítmány az eredeti megállapítás szerint hadianyagot tartalmaz, a Máv. igazgatósága a honvédelmi miniszter utasítását kérte arról, hogy milyen feltételek mellett járul hozzá az értékesítéshez. A honvédelmi miniszter hozzájárulását ama feltételhez kötötte, hogy egy általa ki-rendelendő bizottság által a szállítmányban levő hadianyag értékesítés előtt hadianyag-jellegétől biztosan megfosztassék. A szállítmány tartalmának tulajdonjogi szempontokból kifolyó, szükségessé vált

megállapítása tárgyában a Máv. megke-re-sése alapján a szentgotthárdi járásbíró-ság az előzetes bírói szemlét folyó hó 18-án végrehajtotta. Azóta a bíróság vezetése alatt folyik a szállítmány hadianyagának hadicélokra való használhatatlanná tétele. A bíróság az eljárásához három esküt tett szakértőt alkalmazott, akinek egyike a felsőausztriai steyr-gyár mérnöke. Ez az egyetlen gyár, amely a monarchia összeomlása előtt gépfegyvergyártással foglalkozott. A megsemmisítés rövidesen befe-jezést nyer és az anyag értékesítése folyó hó 24-én nyilvános árverés útján fog meg-történni.

Elmult az árvíz- veszedelem

Budapestten holnapra várják a kulminációt

(Saját tudósítónktól.) A Duna felső folyá-sán tegnap apadás kezdődött, amely elhárí-totta a szombaton még fenyegető árvízvesze-delmet. Tegnap érkezett a Duna magyar sza-kaszára az az árhullám, amely

a Duna vizállását szombatról vasárnapra virradóra közel egy méterrel emelte, úgy, hogy a Duna vasárnap Budapesten 426 cm. magasan állott. Ez a víztömeg azonban lefolyt anélkül, hogy a Duna elérte volna a kritikus 5 és fél méter magasságot, amely-nél a víz az alsó rakodópartokat elszokta

önteni. A felső Duna környékéről Régenburg és Stein között ma rohamos apadásról érkezett jelentés és apad az Inn folyó is, amelynek áradása szokta legtöbbször előidézni a Duna áradását is. A révkapitánysághoz ma reggel érkezett jelentések szerint Komárom-nál 552, Esztergomnál 500, Szobnál 535, Bu-dapesten 485 cm. magasságon áll a Duna, úgy hogy az emelkedés holnap fogja Budapesten elérni kulminációs pontját, de csak